

Ochrana pred legalizáciou príjmu z trestnej činnosti z hľadiska advokátskej praxe

JUDr. Veronika Michalíková, MBA

V poslednom období sa na Slovensku začali rozmáhať prípady legalizácie¹ príjmov z trestnej činnosti aj v radoch klientov advokátskych kancelárií. Osoby, ktoré tieto trestné činy páchajú, sa nebránia nielen kontaktovať advokáta písomne prostredníctvom e-mailu,² ale mnohokrát ho aj osobne navštíviť v sídle jeho advokátskej kancelárie a vyžadujú právne služby, ktorými by si k spáchaniu trestnej činnosti dopomohli. V častejších prípadoch ide o osoby, ktoré disponujú falošným dokladom totožnosti, avšak sú aj situácie, kedy sa osoby žiadajúce právne služby preukážu aj napríklad pravým cestovným či iným dokladom. Hoci by sa viacerým advokátom mohlo zdať, že sa ich daný problém netýka, opak je pravdou. Trestný čin legalizácie príjmov z trestnej činnosti³ totiž môže súvisieť aj so (zákonne) poskytnutou právnou službou advokáta, či už pôjde o jednoduché založenie obchodnej spoločnosti, prevod obchodného podielu, otvorenie bankového účtu na základe plnej moci pre klienta (slovenskú alebo zahraničnú právnickú osobu) a podobne.

1 Podľa § 2 zákona č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa legalizáciou myslí "úmyselné konanie, ktoré spočíva v a) zmene povahy majetku alebo prevode majetku s vedomím, že tento majetok pochádza z trestnej činnosti alebo z účasti na trestnej činnosti, s cieľom utajenia alebo zakrytia nezákonného pôvodu majetku alebo s cieľom napomáhania osobe, ktorá sa podieľa na páchaní takejto trestnej činnosti, aby sa vyhla právnym dôsledkom svojho konania, b) utajení alebo zakrytí pôvodu alebo povahy majetku, umiestnenia alebo premiestnenia majetku, vlastníckeho práva alebo iného práva k majetku s vedomím, že tento majetok pochádza

Rozsah preverovania klienta advokátom upravuje zákon č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len "zákon"). Ten rozlišuje, do akej miery by mal aj advokát ako povinná osoba vyžadovať od svojho (potenciálneho) klienta informácie a dokumenty, prípadne vykonať ďalšie úkony, čiže, ako hovorí zákon, vykonať buď základnú, zvýšenú alebo zjednodušenú starostlivosť.⁴ Súčasťou starostlivosti je predovšetkým identifikácia klienta,⁵ ktorou sa zjednodušene rozumie zistenie údajov o klientovi advokátom, aby advokát vedel, komu poskytuje právne služby, či ide o osobu podľa predložených dokladov, či nejde o tzv. sankcionovanú osobu⁶ a napríklad tiež, aby bola zastihnuteľná príslušnými orgánmi činnými v trestnom konaní (napr. na účel výsluchov a vykonania iných úkonov).

V ďalšom texte si uvedieme praktické odporúčania a upozorníme na možné neobvyklé správanie klientov.

Overovanie pravosti dokumentov vydaných v zahraničí

Už z prvej komunikácie s klientom sa v niektorých prípadoch môže indikovať neobvyklé správanie klienta. Závisí to najmä od služby, ktorú klient požaduje.

JUDr. Veronika Michalíková, MBA

pôsobí ako advokátka a venuje sa prevažne oblasti obchodného práva. Je absolventkou Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave a Franklin

University, Ohio, USA. Momentálne pôsobí ako externá doktorandka na Katedre obchodného práva a hospodárskeho práva Právnickej fakulty Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach.

Ako príklad uvádzame jednu z najčastejších právnych služieb poskytovaných advokátom, a to založenie spoločnosti. Advokát by mal najmä v nasledujúcich prípadoch zvýšiť pozornosť a zvážiť, či správanie klienta nesmeruje k neobvyklej obchodnej operácii:⁷

- za klienta komunikuje sprostredkovateľ,⁸
- klient sa podpíše v e-maile len krstným menom, prípadne e-mailová komunikácia neobsahuje celé meno alebo podpisovú hlavičku,
- klient sa prezentuje ako občan niektorej krajiny, ale jeho znalosť úradného jazyka danej krajiny je na veľmi nízkej úrovni,
- klient chce pre jednu spoločnosť otvoriť čo najviac účtov v rôznych bankách. Dôvod je jednoduchý, ak mu jedna banka z rôznych príčin účet zruší (čo je pravdepodobný scenár v prípade vyšších neobvyklých transakcií na bankovom účte), stále môže využívať účet v inej banke za účelom legalizácie a tak čo najdlhšie predĺžiť páchanie nelegálnej činnosti.
- klient sa o otvorenie čo najväčšieho počtu bankových účtov zaujíma pri prvotnej komunikácii s advokátom,
- klient chce založiť obchodnú spoločnosť, avšak nemá detailný podnikateľský plán ani obchodných partnerov na Slovensku,
- transakcie, ktoré klient avizuje, že bude spoločnosť vykonávať, majú prichádzať z krajín mimo Slovenska a odchádzať do krajín mimo Slovenska,
- klient nemá kanceláriu, postačuje mu virtuálne sídlo,
- klient používa g-mail alebo yahoo a teda IP adresa sa prakticky nedá vystopovať.
- klient nemá záujem pricestovať na Slovensko osobne ani v prípade, že mu banka účet zatvorí a vyžaduje si osobnú účasť za účelom prevodu (častovyššieho) zostatku na blokovanom účte,
- klienta nezaujíma, aké je daňové zaťaženie na Slovensku,
- klient sa informuje zároveň aj na bankový účet pre zahraničnú firmu alebo na otvorenie bankových účtov aj v iných krajinách,
- klient chce hneď neobmedzené transakcie, často aj 1 milión eur mesačne,
- klienta ani v prípade, ak žiada neobmedzené transakcie, nezaujíma povinnosť registrácie na DPH,
- platba od klienta za právne služby príde z daňových rajov ako sú Seychely a pod.,
- klient nepotrebuje dodatočné právne služby súvisiace so začatím podnikania či už v oblasti pracovného či obchodného práva.⁹

Vzhľadom na prípadné kontroly advokátov zo strany finančnej spravodajskej jednotky¹⁰ odporúčame informácie poskytnuté zo strany klientov spracovať vo forme dotazníkov a uschovať.

V zmysle zásady know your client (KYC) by advokát mať vykonať všetky kroky potrebné (nielen) k identifikácii klienta v závislosti od toho, o aký prípad starostlivosti ide.

V rámci KYC môže advokát u klienta preverovať, ako dlho podniká v jeho domovskej krajine, jeho referencie, neexistenciu nedoplatkov voči štátnym inštitúciám a iné. Na základe týchto informácií si advokát utvorí svoj názor na rizikovosť daného klienta.

Upozorňujeme, že advokát má v zmysle zákona aj povinnosť trestný čin oznámiť a nahlásiť neobvyklú obchodnú operáciu. Keď tak neurobí, mohol by sa za určitých podmienok vystaviť spáchaniu trestného činu.

Overenie pravosti doložky notára so sídlom na Slovensku

V prípade, ak klient podpisuje dokumenty u notára na Slovensku, odporúčame aspoň náhodne na niektorých dokumentoch preveriť, či nedošlo k sfalšovaniu osvedčovacej doložky notára. Overenie pravosti doložky notára so sídlom na Slovensku je možné jednoduchým spôsobom na webovej stránke Notárskej komory SR.

Pokiaľ zahraničný klient príde osobne na Slovensko a s advokátom sa osobne aj stretne, stačí vykonanie základnej starostlivosti. Zvýšenú pozornosť (a rovnako aj zvýšenú starostlivosť v zmysle zákona) je však potrebné venovať prípadom, keď sú advokátovi poštou doručované dokumenty vydané resp. podpísované klientom v zahraničí. V prípade zahraničných osôb odporúčame vyžadovať od klientov zaslanie dokumentov poštou aj napriek jednoduchšej elektronickej komunikácii.

z trestnej činnosti alebo z účasti na trestnej činnosti,

c) nadobudnutí, držbe, užívania a požívaní majetku s vedomím, že tento majetok pochádza z trestnej činnosti alebo z účasti na trestnej činnosti,

d) účasti na konaní podľa písmen a) až c), a to aj vo forme spolčenia, napomáhania, podnecovania a nadvádzania, ako aj v pokuse o takéto konanie.“

(ďalej len "legalizácia")

- 2 Osobitne dáваме do pozornosti § 12 ods. 2 zákona – povinnosti advokáta v prípadoch fyzickej neprítomnosti klienta
- 3 § 233 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona

4 Vid' druhá časť zákona

5 Identifikáciou v zmysle § 7 zákona je:

“a) pri fyzickej osobe zistenie mena, priezviska a rodného čísla alebo dátumu narodenia, adresy trvalého pobytu alebo iného pobytu, štátnej príslušnosti, zistenie druhu a čísla dokladu totožnosti; u fyzickej osoby podnikateľa aj zistenie adresy miesta podnikania, identifikačného čísla, ak bolo pridelené, označenia úradného registra alebo inej úradnej evidencie, v ktorej je tento podnikateľ zapísaný, a číslo zápisu do tohto registra alebo evidencie,

b) pri právnickej osobe zistenie názvu, adresy sídla, identifikačného čísla, označenia úradného registra alebo inej úradnej evidencie, v ktorej je právnická osoba zapísaná, a číslo zápisu do tohto registra alebo evidencie, a identifikácia fyzickej osoby, ktorá je oprávnená konať v mene právnickej osoby,

c) pri osobe, ktorá je zastúpená na základe splnomocnenia, zistenie jej údajov

podľa písmena a) alebo b) a zistenie údajov fyzickej osoby, ktorá je oprávnená konať v mene tejto právnickej osoby alebo fyzickej osoby v rozsahu údajov podľa písmena a),

d) pri maloletom, ktorý nemá doklad totožnosti, zistenie mena, priezviska a rodného čísla alebo dátumu narodenia, trvalého pobytu alebo iného pobytu, štátnej príslušnosti maloletého a jeho zákonného zástupcu, alebo

e) pri plnení tretími stranami podľa § 13 prevzatie údajov a podkladov od banky alebo finančnej inštitúcie.“

6 https://www.mzv.sk/eu-ropske_zalezitosti/europske_politiky-sankcie_eu
<http://www.un.org/en/sc/documents/resolutions/-index.shtml>

<https://www.un.org/sc/suborg/en/sanctions/information>

http://eeas.europa.eu/cfsp/sanctions/consolidated/index_en.htm

https://www.treasury.gov/resource-center/sanctions/SDN-List/Pages/fuzzy_logic.aspx

7 Pre definíciu neobvyklej obchodnej operácie pozri § 4 zákona.

8 Tu upozorňujeme aj na povinnosť identifikácie sprostredkovateľa.

9 <http://www.akmv.sk/aktuality/obchodne-pravo/-zakladanie-slovenskych-spolocnosti-len-za-ucelom-otvorenia-uctu-v-banke>

10 Podľa § 29 zákona

11 O overovaní pravosti apostily z Veľkej Británie bolo písané napríklad tu: <http://www.akmv.sk/aktuality/obchodne-pravo/overenie-pravosti-apostily-z-velkej-britanie-uk>

Overenie pravosti podpisov a dokumentov vydaných v zahraničí

Apostily vydané v zahraničí je možné overiť jednoduchým spôsobom,¹¹ pokiaľ advokát nemá jazykovú bariéru. Na apostilách býva v poslednom riadku uvedený aj link na webovú stránku, kde je možné zadať priamo číslo apostily a do pár sekúnd získať informáciu, či nie je sfaľšovaná.

Rovnako je možné kontaktovať aj notárske komory v zahraničí so žiadosťou o **overenie pravosti podpisov**, prípadne o preverenie existencie konkrétneho notára.¹² Je tiež možné e-mailom kontaktovať slovenské zastupiteľské úrady so žiadosťou, či osvedčovací doložka umiestnená na dokumente bola pravá.

Zo subjektívneho hľadiska vnímame kontrolu predkladaných podkladov bankami a ich compliance oddeleniami ako nedostatočnú a neodporúčame advokátom sa na výsledky týchto kontrol spoliehať.¹³

Odmena za prevod obchodného podielu

V praxi je možné sa stretnúť napríklad aj s tým, že klient osloví advokáta so žiadosťou o poskytnutie právnych služieb vo veci prevodu obchodného podielu v slovenskej spoločnosti s ručením obmedzeným. V týchto prípadoch je potrebné posúdiť, či napríklad nadobúdateľ obchodného podielu disponuje dostatočnými finančnými prostriedkami na kúpu obchodného podielu nadobudnutými zákonným spôsobom.

Povinnosťou advokáta je teda v podobných prípadoch preveriť aj pôvod finančných prostriedkov, ktoré majú byť použité klientom v konkrétnom obchode. Nie je postačujúce uspokojiť sa s čestným vyhlásením, že prostriedky predstavujú napríklad úspory klienta (resp. úspory spoločníkov klienta). Za týmto účelom advokát ako povinná osoba je povinná požadovať predloženie konkrétnych dokladov preukazujúcich nadobudnutie finančných prostriedkov.

Advokát môže aj z verejne dostupných zdrojov zistiť finančnú situáciu nadobúdateľa obchodného podielu (či už pôjde o spoločnosť alebo jej spoločníkov), napríklad na oficiálnych webových stránkach,¹⁴ kde sa nachádzajú účtovné závierky niektorých subjektov. V sprístupnenej účtovnej závierke vie jednak zistiť, či hodnota prevádzaného obchodného podielu (vzhľadom na dĺžku existencie spoločnosti, hodnotu majetku, tržieb či čistého zisku) nie je napríklad nadhodnotená, prípadne či nadobúdateľ obchodného podielu naakumuloval dostatočný zisk, ktorý by mohol použiť na kúpu obchodného podielu, resp., či čistý zisk určený na rozdelenie pre spoločníkov spoločnosti bude dostatočný na pokrytie odmeny za prevádzaný obchodný podiel. Samozrejme, pokiaľ nadobúda obchodný podiel napríklad fyzická osoba, ktorá figuruje vo viacerých obchodných spoločnostiach ako spoločník, dôležitým ukazovateľom môže byť vygenerovaný zisk aj týchto iných spoločností. Dôležitý v danom prípade bude vygenerovaný čistý zisk a nie celkové tržby neoslobodené od nákladov, nakoľko na kúpu obchodného podielu nie je možné použiť prostriedky ušetrené tzv. optimalizáciou. Príjem môže fyzická osoba nadobúdajúca obchodný podiel preukázať aj iným spôsobom, napr. výplatnými páskami, ak je zamestnaná, osvedčením o dedičstve, darovacou zmluvou a pod.

V daných prípadoch nemusí byť príjemné ani pre klienta, ani pre advokáta plnenie tejto zákonnej povinnosti. Avšak vychádzajúc aj zo zásady KYC týmto postupom môže advokát predísť viacerým, často časovo náročným a pre niektorých advokátov aj nepríjemným situáciám.¹⁵

Pošta doručovaná klientovi na adresu virtuálneho sídla

Podозrenie z vykonania neobvyklej obchodnej operácie môže vyplývať aj v prípadoch, keď napríklad pošta doručovaná klientovi sa dostane do sféry advokáta a ten tak nadobudne podozrenie z možnej neobvyklej obchodnej operácie. Často sa s uvedeným stretávajú spoločnosti, ktoré poskytujú virtuálne sídla. Aj v tomto prípade je povinnosťou advokáta ohlásiť neobvyklú obchodnú operáciu.

Vrátenie preddavku na odmenu klientovi

V prípade, ak by advokát obdržal od klienta preddavok na odmenu v zmysle zákona o advokácii, avšak následne by sa rozhodol vykonanie obchodu odmietnuť, je povinný nespotrebovaný preddavok vrátiť. V prípade, ak by klient požadoval preddavok vrátiť na iný účet, ako z ktorého bol preddavok poukázaný advokátovi (napríklad bol tento účet medzičasom zatvorený), odporúčame vyžiadať od majiteľa bankového účtu, z ktorého preddavok prišiel advokátovi, súhlas k poukázaniu na iný účet.

Povinnosť mlčanlivosti advokáta

A) Podľa zákona o ochrane pred legalizáciou z trestnej činnosti

Je veľmi dôležité rozlišovať, kto predvoláva advokáta na výsluch ako svedka. Či je to pracovník finančnej spravodajskej jednotky (NAKA), ktorej neobvyklú obchodnú operáciu advokát nahlásil,¹⁶ alebo vyšetrovateľ oddelenia Policajného zboru, ktorý vyšetruje napríklad jeden z trestných činov spáchaných klientom advokáta (aj keď často môže ísť o tej istý skutok).

Navyše, advokát je v zmysle tohto zákona viazaný mlčanlivosťou a vyšetrovateľovi oddelenia Policajného zboru by podľa nášho názoru nemal prezradiť ani to, že daný skutok nahlasoval ako neobvyklú obchodnú operáciu. Ak by sa advokáta pri výsluchu vyšetrovateľ na nahlásenie neobvyklej obchodnej operácie spýtal, advokát by mal informovať vyšetrovateľa o možnosti požiadať finančnú spravodajskú jednotku o zbavenie mlčanlivosti v tejto veci v zmysle § 18 zákona. Situácia je v praxi o to kurióznjšia, že vyšetrovací spis môže byť vyšetrovateľovi doručený práve z finančnej spravodajskej jednotky, aby prípad došetřili.

Viacerí vyšetrovatelia nezávisle od seba pritom vyšetrujú spáchané skutky samostatne a napriek podobnej skutkovej podstate trestného činu si ho každý kvalifikuje rozdielne (v jednom prípade vyšetruje trestný čin podvodu, v druhom prípade vyšetrovateľ kvalifikuje spáchaný čin ako trestný čin legalizácie príjmov z trestnej činnosti).

B) Podľa zákona o advokácii

Povinnosťou mlčanlivosti advokáta sa zaoberali aj autori článku *Advokát ako svedok v trestnom konaní a povinnosť mlčanlivosti zverejnený* v *Bulletine slovenskej advokácie* č. 5/2011.

V praxi podľa názoru autorov predmetného článku tak môže byť advokát svedkom v trestnom konaní len podľa § 129 ods. 3 Trestného poriadku¹⁷ („kedy má byť spáchaný skutok, ktorý je nepochybne trestným činom“), prípadne podľa § 129 Trestného poriadku, kedy „advokát vie označiť osobu, ktorá podľa jemu dostupných informácií mala pripravovať spáchanie trestného činu uvedeného v ods. 3 uvedeného ustanovenia. Ako vyplýva z ustanovenia o uložení poriadkovej pokuty, páchatel' je doteraz neznámy a teda nie je naplnená požiadavka ustanovenia § 341 Tr. zák., podľa ktorej sa advokát musí hodnoverným spôsobom dozvedieť, že iný pripravuje alebo pácha zločin.“¹⁸

Vyšetrovatelia oddelenia Policajného zboru pritom často nemajú vedomosť o predmetnej mlčanlivosti advokáta a možnosti jej prelomenia, a preto komunikácia s nimi môže byť často náročnejšia.

Záver

V predmetnom článku sú zhrnuté niektoré praktické odporúčania pre advokátov, ako predísť poskytovaniu právnych služieb, ktoré by mohli dopomôcť legalizácii. Pokiaľ totiž advokát poskytne právnu službu spojenú s legalizáciou, môže sa vystaviť prinajmenšom predvolávaniu na výsluch zo strany vyšetrovateľov policajného zboru.¹⁹ V neposlednom rade mu vzniknú aj ďalšie povinnosti,²⁰ za ktorých nesplnenie môže byť sankcionovaný. Cieľom článku je zosumarizovať informácie, ktoré by mohli advokátovi pomôcť pri výkone jeho advokátskej činnosti. ■

12 Preverenie konkrétneho notára v Anglicku je možné napríklad na tomto linku: <https://www.thenotaries-society.org.uk/>

13 Najmä v prípade zahraničných klientov by bolo vhodné zväžiť aj obmedzenie limitov pre transakcie na bankových účtoch.

14 Napríklad www.registruz.sk, www.orsr.sk

15 Podľa informácie osoby poverenej kontrolou povinných osôb finančnej spravodajskej jednotky „V prípade nepredloženia dostatočných informácií a dokladov, resp. ťažko preveriteľných, tento obchod po opätovnom posúdení všetkých informácií vyhodnotí ako NOO v zmysle § 4 ods. 2 písm. c) a d) zákona a túto ohlásiť v zmysle § 17 zákona FSJ bez zbytočného odkladu. Ak sú naplnené podmienky ustanovenia § 15 písm. a) zákona je povinná osoba povinná vykonanie obchodu odmietnuť.“

16 Vzor hlásenia je prístupný na webovej stránke: <http://www.minv.sk/?vzory-hlaseni-o-noo>

17 Podľa § 129 ods. 3 Trestného poriadku „Zákaz výsluchu podľa odseku 2 sa nevzťahuje na svedeckú povinnosť týkajúcu sa trestného činu, ktorý má svedok povinnosť prekaziť podľa Trestného zákona.“

18 Olej, J., Brostl, A.: Advokát ako svedok v trestnom konaní a povinnosť mlčanlivosti. *Bulletin slovenskej advokácie* 5/2011.

19 Ohľadne mlčanlivosti advokáta odporúčame pozrieť článok *Advokát ako svedok v trestnom konaní a povinnosť mlčanlivosti zverejnený* v *Bulletine slovenskej advokácie* č. 5/2011.

20 Vid' § 17 zákona a povinnosť advokáta ohlasovať neobvyklú obchodnú operáciu. Tu len upozorňujeme, že advokát má nielen povinnosť ohlásiť neobvyklú obchodnú operáciu, ale aj pokus o jej vykonanie.

Bibliografia

- Zákon č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon
- Olej, J., Brostl, A.: Advokát ako svedok v trestnom konaní a povinnosť mlčanlivosti. Bulletin slovenskej advokácie 5/2011.
- https://www.mzv.sk/europske_zalezitosti/europske_politiky-sankcie_eu
- <http://www.un.org/en/sc/documents/resolutions/index.shtml>
- <https://www.un.org/sc/suborg/en/sanctions/information>
- http://eeas.europa.eu/cfsp/sanctions/consol-list/index_en.htm
- https://www.treasury.gov/resource-center/sanctions/SDN-List/Pages/fuzzy_logic.aspx
- <http://www.akmv.sk/aktuality/obchodne-pravo/zakladanie-slovenskych-spolocnosti-len-za-ucelom-otvorenia-uctu-v-banke>
- <http://www.akmv.sk/aktuality/obchodne-pravo/overenie-pravosti-apostily-z-velkej-britanie-uk>
- <https://www.thenotariessociety.org.uk/>
- www.registeruz.sk,
- www.orsr.sk
- <http://www.minv.sk/?vzory-hlaseni-o-noo>

RESUMÉ

Ochrana pred legalizáciou príjmu z trestnej činnosti z hľadiska advokátskej praxe

Ťažiskom článku je poukázať na praktiky niektorých (potencionálnych) klientov advokátov v snahe zabezpečiť od advokáta poskytnutie právnej služby, ktorá by im napomohla k spáchaniu trestného činu legalizácie príjmov z trestnej činnosti. Článok vychádza z praktických skúseností autora a dotýka sa najmä právnych služieb požadovaných zahraničnými osobami.

SUMMARY

Protection against the laundering of criminal proceeds from the viewpoint of a practicing lawyer

The article aims to demonstrate various types of practice of some (potential) clients in their attempt to ensure the provision of legal service that might facilitate their activities leading to laundering of criminal proceeds. The content of the article stems from the practical experience of the author and deals mainly with the legal services required by foreign persons.

ZUSAMMENFASSUNG

Der Schutz vor der Legalisierung von Einkünften aus einer strafbaren Tätigkeit vom Sichtpunkt der Rechtsanwaltspraxis

Der Schwerpunkt dieses Artikels liegt darin, auf Praktiken einiger (potentieller) Kunden der Rechtsanwältinnen bei deren Bestreben hinzuweisen, vom Rechtsanwalt die Leistung des Rechtsbeistandes, der ihnen bei der Verübung der Straftat der Legalisierung von Einkünften aus einer strafbaren Tätigkeit verhelfen könnte, sicherzustellen. Der Artikel beruht auf praktischen Erfahrungen der Autorin und betrifft insbesondere Rechtsdienstleistungen, die von ausländischen Personen beansprucht werden.